

Brannstrøket fra 1916

Av Erlend Hofstad

Da en stor del av det Bergens sentrale forretningsstrøk ble ødelagt av brann 15.-16. januar 1916, benyttet man anledningen til å skape et moderne sentrumsområde. Alt innen året ar omme ble hele ble hele det avbrente området regulert, etter forutgående nordisk konkurranse. I 1917 vedtok man også en fasadeplan, for å sikre at den nye bebyggelsen fikk et enhetlig preg, bygget på bergensk tradisjon. For å sikre at retningslinjene ble fulgt ble det opprettet en fasadekomite, som for øvrig eksisterer fremdeles, nå under navnet

Tilsynskomiteen for byens utseende. På grunn av mellomkrigstidens økonomiske kriser trakk gjenreisningen i langdrag, og som tiden gikk gjorde nye stilidealer seg gjeldende, både generelt og etter hvert også i Tilsynskomiteen – som ellers ble mye kritisert for detaljstyring og "fasadediktatur". Dermed har brannstrøket fått et rikt arkitektonisk mangfold, fra "bergensk" senhistorisme til nyklassisisme i en rekke ulike varianter, klassisk 30-tallsfunksjonalisme og enkelte representanter for ulike etterkrigsretninger. Mest kjent er Torgallmenningen med Finn Berners helhetlige utforming tegnet i 1923, regnet som et av nyklassisismens hovedverk i Norge, og de to funksjonalistiske ikonene Sundt og Kalmarhuset av hhv. Per Grieg og Leif Grung. Av andre, mindre kjente bygninger kan nevnes Bergens Arbeiderblad (Nå Bergensavisen BA) sitt hus fra 1934, tegnet av Einar Oscar Schou, en interessant nyklassisistisk/funksjonalistisk hybrid. Sammen med nabohuset på hver side

illustrerer det klart den gradvise glidningen mot modernismens former som kjennetegner svært mye av 30-tallsarkitekturen i Bergen.

